

Overschakeling naar de index I-2021 na stopzetting van de publicatie van de I-waarde

Deze nota, die gebaseerd is op documenten van de FOD Economie¹ geeft een antwoord op de volgende vragen:

- [Op welke basis overschakelen?](#)
- [Hoe moet de herziening worden berekend bij de overschakeling van de I-waarde naar index I-2021?](#)
[Er wordt ook een voorbeeld verstrekt.](#)
- [Wat als de index I-2021 nog niet is gepubliceerd op het moment van de facturering?](#)

1. Op welke basis overschakelen?

De stopzetting van de I-waarde na de publicatie van de waarde voor december 2022 impliceert dat moet worden overgeschakeld naar de "I-2021" wanneer de I-waarde op het moment van de herziening ("I") betrekking heeft op een periode na december 2022.

Als het gebruik van de I-waarde echter niet relevant was (bijvoorbeeld in een formule voor wegenwerken en telkens wanneer de gebruikte materialen te veel van het sectorale gemiddelde afwijken) vóór de omschakeling, dan zouden de partijen er echter beter aan doen om een aanpassing van de oorspronkelijke formule overeen te komen met betrekking tot de opvolging van de evolutie van de materiaalprijzen. Zo nodig moeten zij verwijzen naar specifieke indicatoren voor materialen die een aanzienlijk deel van de kosten van de bouwplaats vertegenwoordigen (zie [vaststelling van een aan de economische realiteit aangepaste herzieningsformule](#)).

Opmerkingen:

- De stopzetting van de I-waarde na de publicatie van de waarde voor december 2022 doet vermoeden dat deze datum (december 2022) voor de overschakeling moet worden gekozen.
- Bovendien nodigt het feit dat de kwestie van de voortzetting van de herziening na het verdwijnen van de I-waarde alleen betrekking heeft op contracten waarvoor de herziening op deze index moet worden gebaseerd, ook uit om over te stappen op basis van de indexen van december. Deze herziening heeft immers betrekking op contracten die dateren van ofwel:

¹ <https://economie.fgov.be/sites/default/files/Files/Entreprises/Mercuriale-Hoe-de-index-I-2021-toepassen-in-een-prijsherzieningsformule.pdf>

- Vóór november 2021 en waarvoor de partijen sindsdien geen overschakeling naar deze I-2021-index zijn overeengekomen, ook al bestaat deze sinds november 2021.
- Na november 2021 en waarvoor de partijen een herziening op basis van de I-waarde zijn overeengekomen, ook al was de I-2021-index beschikbaar en werd aangekondigd dat de I-waarde eind 2022 zou verdwijnen.

In beide gevallen kan dus worden aangenomen dat de partijen bereid waren zo lang mogelijk op basis van de I-waarde te herzien. Of, met andere woorden, om pas op het laatst mogelijke moment over te schakelen naar de I-2021-index, d.w.z. op basis van de indexcijfers van december 2022.

2. Hoe moet de herziening worden berekend bij de overschakeling van de I-waarde naar index I-2021?

De overschakeling van de I-waarde naar index I-2021 impliceert dat de herzieningsformule moet worden toegepast, rekening houdend met het feit dat de "I-2021" het van de "I" overneemt. Hiermee wordt bedoeld:

- Met een combinatie van de twee indexen (I en I-2021) in de herzieningsformule.
- Waarbij rekening wordt gehouden met een basis voor de overschakeling van de I-waarde naar index I-2021, met andere woorden de periode waarnaar de indexen die gebruikt worden voor de overschakeling verwijzen (zie 1).

Voor de volgende formule, bijvoorbeeld,

$$p = P \left(a \frac{S}{S} + b \frac{I}{I} + c \right)$$

de overgang van de I-waarde naar "I-2021" wordt dan als volgt in de formule verwerkt:

$$p = P \left(a \frac{S}{S} + b \frac{i_b}{I} * \frac{i2021}{I2021_b} + c \right)$$

Waarbij

- a en b overeenkomen met de wegingscoëfficiënten (a voor de lonen en b voor de materialen) die in het bestek zijn opgenomen.
- c=1-a-b komt overeen met een eventuele vaste term.
- "p" komt overeen met de herziene prijs.
- "P" komt overeen met de oorspronkelijke prijs.
- "s" komt overeen met de waarde van de index S voor de referentieperiode voor de herziening.
- "S" komt overeen met de waarde van de index S voor de oorspronkelijke referentieperiode.
- "i_b" de waarde van de I-waarde is op het moment van de overschakeling.

- "I" de waarde van de I-waarde is voor de oorspronkelijke referentieperiode.
- "i-2021" de waarde van de index I-2021 is voor de referentieperiode voor de herziening.
- "I-2021_b" de waarde van de index I-2021 is op het moment van de overschakeling.

Opmerkingen

Het zijn de opdrachtdocumenten die precies de referentieperiodes bepalen waarvan hierboven sprake is. In de praktijk gaat het vaak om:

- De maand die voorafgaat aan de opening van de offertes voor overheidsopdrachten (de ondertekening van de overeenkomst bij private opdrachten) voor de oorspronkelijke referentieperiode voor wat betreft "I"
- 10 dagen voor de opening van de offertes voor overheidsopdrachten (de ondertekening van de overeenkomst bij private opdrachten) voor de oorspronkelijke referentieperiode voor wat betreft "S".
- De maand die voorafgaat aan het begin van de werken waarvoor de herziening wordt berekend voor de referentieperiode voor wat betreft "i".
- de 1ste dag van de werken waarop de vorderingsstaat betrekking heeft, voor wat betreft "s".

3. Wat als de index I-2021 nog niet is gepubliceerd op het moment van de facturering?

De overschakeling van "I" naar "I-2021" kan tot gevolg hebben dat de materialenindex (de index I-2021) die nodig is om de herziening te berekenen, nog niet is gepubliceerd op het moment van de facturering.

De publicatietermijn voor de index I-2021 is immers langer (min of meer twee weken) dan die voor de I-waarde. Om technische redenen kan de FOD Economie deze pas publiceren in de eerste dagen van de tweede maand die volgt op de behandelde periode.

In gevallen waarin de index I-2021 die nodig is om de prijsherziening te berekenen, nog niet beschikbaar is op het moment van de facturering (bij private opdrachten) of op het moment voor de schuldvordering (bij overheidsopdrachten) kunnen de betrokken partijen overeenkomen:

1. Ofwel de facturering / schuldvordering met enkele dagen uit te stellen, de tijd die nodig is voor de publicatie van de index en de berekening van de herziening op basis daarvan.
2. Of de factuur/schuldvordering in eerste instantie zonder herziening uitreiken en de herziening in tweede instantie afzonderlijk vorderen (hetzij zodra de ontbrekende index wordt gepubliceerd, hetzij op het einde van de werf²). De factuur/schuldvordering dient te preciseren dat ze ten provisionele titel wordt opgesteld en dit in afwachting van de publicatie van de indexen die nodig zijn voor de berekening van de herziening, die afzonderlijk zal worden ingevoerd.

² Uiterlijk 90 kalenderdagen na de kennisgeving van het proces-verbaal van voorlopige oplevering in het kader van overheidsopdrachten.

3. Of de factuur/schuldvordering uitreiken met een voorlopige herziening (waarbij de laatst beschikbare I-2021-index wordt gebruikt in plaats van de ontbrekende index) die later zal worden rechtgezet (ofwel van zodra de ontbrekende index is gepubliceerd of aan het einde van de werf²). De factuur/schuldvordering dient te preciseren dat ze ten provisionele titel wordt opgesteld en dit in afwachting van de publicatie van de indexen die nodig zijn voor de correcte berekening van de herziening.
- Een wijziging van de herzieningsformule om te vermijden dat er wordt verwezen naar een I-2021-index die niet beschikbaar is op het voor de facturering geplande tijdstip, lijkt geen oplossing, aangezien deze handelswijze afwijkt van de doelstelling om een herzieningsformule toe te passen die erop gericht is de kostenontwikkeling (o.a. deze van materialen) zo goed mogelijk te integreren in de gefactureerde bedragen.

4. Voorbeeld

Laten we het enigszins theoretische geval nemen van een openbare opdracht met de volgende kenmerken:

- Datum van opening van de inschrijvingen: 15/11/2021
- Uitvoeringsperiode 01/09/2022-30/09/2023
- Vorderingsstaten € 100.000/maand, exclusief herziening, tijdens de hele bouwperiode
- Herzieningsformule: $p = P \left(0,4 \frac{s}{S} + 0,4 \frac{i}{I} + 0,2 \right)$

Waarbij

- "p" komt overeen met de herziene prijs.
- "P" komt overeen met de oorspronkelijke prijs.
- "s" komt overeen met de S-waarde, op de 1ste dag van de werken waarop de vorderingsstaat betrekking heeft.
- "S" komt overeen met de S-waarde 10 dagen voor de datum van de opening van de inschrijving.
- "i" is de waarde van de I-waarde voor de maand die voorafgaat aan het begin van de werken waarop de vorderingsstaat betrekking heeft.
- "I" is de waarde van de I-waarde voor de maand die voorafgaat aan de datum van de opening van de inschrijving.

En laten we eens kijken naar de herziening van de vorderingsstaten voor december tot maart met de volgende waarden voor de indexen (reële waarden in zwart en hypothetische waarden in grijs).

	S-waarde	I-waarde	Index I-2021
Oktober 2021	31,369	10280	
Oktober 2022	34,294	12784	135
November 2022		12884	136
December 2022		12984	137
Januari 2023	35,000		138
Februari 2023	35,100		139

4.1. Vorderingsstaat van december 2022

$$p = 100.000\text{€} \left(0,4 \frac{S_{10/22}}{S_{10/21}} + 0,4 \frac{i_{11/22}}{I_{10/21}} + 0,2 \right)$$

$$p = 100.000\text{€} \left(0,4 \frac{34,294}{31,369} + 0,4 \frac{12884}{10280} + 0,2 \right)$$

$$p = 113.862,09\text{€}$$

4.2. Vorderingsstaat van januari 2023

In dit geval kan de herziening voor een laatste keer doorgevoerd worden aan de hand van de I-waarde.

$$p = P \left(0,4 \frac{S_{01/23}}{S_{10/21}} + 0,4 \frac{i_{12/22}}{I_{10/21}} + 0,2 \right)$$

$$p = 100.000\text{€} \left(0,4 \frac{35,000}{31,369} + 0,4 \frac{12984}{10280} + 0,2 \right)$$

$$p = 115.151,45\text{€}$$

Hierbij dient opgemerkt te worden dat de herziening berekenen voor de vorderingsstaat van januari met het doorvoeren van de overschakeling aan de hand van de indexen van december net hetzelfde resultaat geeft. In de onderstaande formule wordt de in de bovenstaande formule gebruikte verhouding $\frac{i_{12/22}}{I_{10/21}}$ namelijk vermenigvuldigd met de verhouding $\frac{i_{2021_{12/22}}}{I_{2021_{12/22}}}$ die gelijk is aan 1 omdat de indexen in de teller en de noemer beide betrekking hebben op dezelfde periode.

$$p = P \left(0,4 \frac{S_{01/23}}{S_{10/21}} + 0,4 \frac{i_{12/22}}{I_{10/21}} * \frac{i_{2021_{12/22}}}{I_{2021_{12/22}}} + 0,2 \right)$$

4.3. Vorderingsstaat van februari 2023

In dit geval, en voor zover de partijen niet beslissen om de herzieningsformule te wijzigen, is het noodzakelijk om over te schakelen naar de I-2021-index aan de hand van de indexen van december. Het is immers niet meer mogelijk de herziening te berekenen aan de hand van de I-waarde, aangezien de reeks betreffende deze waarde werd stopgezet na de publicatie van de index van december.

$$p = P \left(0,4 \frac{S_{02/23}}{S_{10/21}} + 0,4 \frac{i_{12/22}}{I_{10/21}} * \frac{i2021_{01/23}}{I2021_{12/22}} + 0,2 \right)$$

$$p = 100.000\text{€} \left(0,4 \frac{35,100}{31,369} + 0,4 \frac{12984}{10280} * \frac{138}{137} + 0,2 \right)$$

$$p = 115.647,73\text{€}$$

4.4. Vorderingsstaat van maart 2023

$$p = P \left(0,4 \frac{S_{02/23}}{S_{10/21}} + 0,4 \frac{i_{12/22}}{I_{10/21}} * \frac{i2021_{02/23}}{I2021_{12/22}} + 0,2 \right)$$

$$p = 100.000\text{€} \left(0,4 \frac{35,100}{31,369} + 0,4 \frac{12984}{10280} * \frac{139}{137} + 0,2 \right)$$

$$p = 116.016,50\text{€}$$